

Έτος Ιδρύσεως 1989

36 ΧΡΟΝΙΑ

1989 - 2025

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ
ΑΜΦΙΒΛΗΣΤΡΟΕΙΔΟΠΑΘΩΝ (Π.Ε.Α.)
HELLENIC RETINA SOCIETY (H.R.S.)**

(εκφυλιστικών κληρονομικών παθήσεων του αμφιβληστροειδή χιτώνα της
ωχράς κηλίδος και του οπτικού νεύρου) Α.Φ.Μ. 099076529-ΔΟΥ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ

Υπ' αριθμ. 7/2016 διαταγή του Ειρηνοδικείου Καλλιθέας, περί τροποποίησης της
αριθμ. 915/1989 απόφαση αναγνώρισης του Πρωτοδικείου Αθηνών, η οποία
καταχωρήθηκε με αυξ. αριθ. 17295 στις 26/7/2016 στο βιβλίο Σωματείων του
Πρωτοδικείου Αθηνών, εγκρίθηκε το νέο Καταστατικό της Πανελληνίας Ένωσης
Αμφιβληστροειδοπαθών.

Ειδική πιστοποίηση της Π.Ε.Α. (ΝΠΙΔ-ΜΚΧ), ως φορέα παροχής υπηρεσιών
Κοινωνικής Φροντίδας σύμφωνα με την αρ.118924-περ.3 α.) Υ.Α. (ΦΕΚ 6963 τ
Β'/30-12-2022) με ισχύ για 4 έτη.

Αγώνας για την Πρόληψη της Τυφλότητας. Ατενίζοντας το Μέλλον με Αισιοδοξία.

**ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2025 ΕΩΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2026
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΤΑΚΤΙΚΗΣ
ΕΚΛΟΓΟΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ (Τ.Ε.Γ.Σ.) ΤΗΣ Π.Ε.Α.
Αθήνα, Τρίτη 24 Φεβρουαρίου 2026**

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Π.Ε.Α., όπως αυτό συγκροτήθηκε με το αρ. πρακτ. 34/3/12-3-2023, σε συνέχεια των σχετικών αρχαιρεσιών που πραγματοποιήθηκαν στις 11/03/2023, ολοκληρώνοντας την τριετή θητεία του και λαμβάνοντας υπόψη τον διοικητικό απολογισμό της περιόδου 2024 έως Μάιος 2025 που εγκρίθηκε από την Τ.Γ.Σ. και πραγματοποιήθηκε στις 05-05-2025, καθώς και το επιτελούμενο έργο από τον Μάιο 2025 έως και τον Φεβρουάριο του 2026, καταθέτει τον συνολικό διοικητικό απολογισμό περιόδου 2025 έως Φεβρουάριο 2026 προς έγκριση από το σώμα της Τακτικής Εκλογοαπολογιστικής Γενικής Συνέλευσης της 7^{ης} Μαρτίου 2026.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

1. Εορτασμός Παγκόσμιας Εβδομάδας (22-28 Σεπτεμβρίου 2025) και Ημέρας Αμφιβληστροειδούς (28 Σεπτεμβρίου 2025):

Α) Η Π.Ε.Α. συμμετείχε στον εορτασμό με κεντρικό μήνυμα «*Φώτα που εμπνέουν – Δίνουμε φως στον αμφιβληστροειδή (Inspiring Lights – We light up the retina)*», με τη σύνταξη δελτίου τύπου και αποστολής του σε φορείς (σε συνεργασία με την εταιρία Alpha

Public Relations A.E.), όπου έγιναν πάνω από 40 δημοσιεύσεις σε έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο.

Β) Στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής δράσης που οργανώθηκε με τον συντονισμό της Ομοσπονδίας Αμφιβληστροειδούς Ισπανίας (FARBE), η Π.Ε.Α. συμμετείχε με τον φωτισμό του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων στα χρώματα του πράσινου και του μπλε, καθώς και του λογότυπου του Συλλόγου, που έλαβε χώρα την Κυριακή 28 Σεπτεμβρίου 2025 και ώρα 21:00-23:00.

2. Σε συνεργασία με την Φίνος Φιλμ ΙΚΕ διαμορφώθηκε και προβλήθηκε τηλεοπτικό μήνυμα με σύνθεση σκηνών από κινηματογραφικές ταινίες της Φίνος Φιλμ στο πλαίσιο της Διεθνούς Ημέρας Αμφιβληστροειδούς και της Παγκόσμιας Ημέρας Όρασης, με έναρξη προβολής και διάχυσης αυτού από τις 09-10-2025, μέσω των ιστοτόπων και των κοινωνικών δικτύων των φορέων, και που στόχο είχε την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης.
3. **Οργάνωση και ολοκλήρωση της Ενημερωτικής Εκστρατείας «ΓΛΑΥΚΗ» για τις παθήσεις της Γεωγραφικής Ατροφίας (ΓΑ) και της Ηλικιακής Εκφύλισης Ωχράς Κηλίδας (ΗΕΩΚ) και επέκταση αυτής στον γενικό πληθυσμό (που υλοποιήθηκε κατά την περίοδο Οκτώβριος 2024 – Νοέμβριος 2025):**

Η εν λόγω Ενημερωτική Εκστρατεία «ΓΛΑΥΚΗ» διοργανώθηκε και συντονίστηκε από την Πανελλήνια Ένωση Αμφιβληστροειδοπαθών (Π.Ε.Α.) σε συνεργασία και με την υποστήριξη των παρακάτω Φορέων:

- Α) Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (Κ.Ε.Α.Τ.)
- Β) Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων – Προαγωγής Υγείας (Ε.Δ.Δ.Υ.Π.-Π.Υ.)
- Γ) Ελληνική Εταιρεία Υαλοειδούς-Αμφιβληστροειδούς (Ε.Ε.Υ-Α)
- Δ) Ελληνική Γεροντολογική και Γηριατρική Εταιρεία (ΕΓΓΕ)
- Ε) Εταιρία Γενικής/Οικογενειακής Ιατρικής Ελλάδος - “ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ” (Ε.Γ.Ο.Ι.Ε. – “ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ”)
- ΣΤ) Πανελλήνιος Σύλλογος Επισκεπτών Υγείας (Π.Σ.Ε.Υ.)
- Ζ) Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών (Ε.Ο.Τ.)

Η Ενημερωτική Εκστρατεία «ΓΛΑΥΚΗ» αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του ευρύτερου κοινού των πασχόντων και των οικογενειών τους, των στελεχών φορέων και υπηρεσιών, καθώς και στην επιμόρφωση επαγγελματιών υγείας, προκειμένου να αναδειχθούν και να κατανοηθούν τα βασικά προβλήματα που ανακύπτουν για τις παθήσεις της Γεωγραφικής Ατροφίας (ΓΑ) και της Ηλικιακής Εκφύλισης Ωχράς Κηλίδας (ΗΕΩΚ), στο πεδίο της πρόληψης, της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, της αποκατάστασης και της κάλυψης των αναγκών σε κοινωνικο-οικονομικό και ψυχολογικό επίπεδο.

Στόχοι είναι: α) Η διαμόρφωση ενός πλαισίου αλληλοκατανόησης, αμοιβαίας συνεργασίας και υποστήριξης μεταξύ οργανισμών, υπηρεσιών και φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών στη διαχείριση θεμάτων που σχετίζονται με την πρόληψη της σοβαρής απώλειας όρασης και ιδιαιτέρως των παθήσεων της όρασης ΓΑ και ΗΕΩΚ. β) Η συμβολή στη διαμόρφωση πολιτικών για την πρόληψη και τη διαχείριση καταστάσεων που οδηγούν σε σοβαρή απώλεια έως και αναπηρία όρασης σε συνδυασμό με πολιτικές για τη Γήρανση, την Ασφαλή Μετακίνηση, την Προσβασιμότητα, την Ποιότητα Ζωής στο περιβάλλον κλπ. γ) Η διαμόρφωση έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού, καθώς και εκπαιδευτικού για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση κοινού, πασχόντων, συμπεριλαμβανομένης και της

επιμόρφωσης ιατρών και επαγγελματιών υγείας. δ) Η συμβολή στην οργάνωση παρεμβάσεων και δράσεων που θα ενισχύσουν την ανάπτυξη υγείων συμπεριφορών για την προαγωγή της Υγειούς Όρασης με έμφαση στην πρόληψη, έγκαιρη διάγνωση, πρόιμη παρέμβαση, παραπομπή, αυτοφροντίδα – υγιεινή και αποκατάσταση.

Το κεντρικό μήνυμα της Ενημερωτικής Εκστρατείας (Ε.Ε.) «ΓΛΑΥΚΗ» είναι «Η ενημέρωση, η συνεργασία και η υπευθυνότητα συμβάλλουν στην προαγωγή της υγειούς όρασης»

Η Ενημερωτική Εκστρατεία «ΓΛΑΥΚΗ» έλαβε την αρωγή και στήριξη του Υπουργείου Υγείας (Αρ. πρωτ.: 51705/ 09-10-2024) (ΑΔΑ: ΨΕΦΕ465ΦΥΟ-ΨΣ7), ενώ υπογράφηκε Συμφωνητικό Συνεργασίας με το Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων – Προαγωγής Υγείας (Ε.Δ.Δ.Υ.Π.-Π.Υ.) στο Πανελλήνιο Συνέδριο στις 13 Οκτωβρίου 2024 που έλαβε χώρα στη Μάνδρα Αττικής.

Ακόμη, για την ανάπτυξη και ολοκλήρωση της Ενημερωτικής Εκστρατείας «ΓΛΑΥΚΗ» η Πανελλήνια Ένωση Αμφιβληστροειδοπαθών (Π.Ε.Α.) έλαβε χορηγία από την Φαρμακευτική Εταιρεία ROCHE HELLAS A.E. με ποσό ύψους 14.000 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.), για την υποστήριξη της εκτύπωσης και διάθεσης έντυπου ενημερωτικού υλικού, της διαμόρφωσης ειδικής ενότητας στον ιστότοπο της ΠΕΑ www.retina.gr, καθώς και στη διοργάνωση έξι (6) διά ζώσης ενημερωτικών εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης κι ενημέρωση του ευρύτερου κοινού, καθώς και αρκετών διαδικτυακών εκδηλώσεων με το ίδιο περιεχόμενο.

Η Ενημερωτική Εκστρατεία «ΓΛΑΥΚΗ» ξεκίνησε επίσημα με την εναρκτήρια εκδήλωση παρουσίασής της την Τρίτη 15 Οκτωβρίου 2024 που έλαβε χώρα στην αίθουσα Δημοτικού Συμβουλίου, στο Δημαρχείο της Καλλιθέας. Κατά την εκδήλωση αυτή παραβρέθηκαν εκπρόσωποι όλων των προαναφερόμενων συνεργαζόμενων φορέων, παρουσιάζοντας συνοπτικά τη συνολική δράση τους αλλά και την επιμέρους συμβολή τους στην Ε.Ε. «ΓΛΑΥΚΗ».

Συνολικά, στο πλαίσιο της Ενημερωτικής Εκστρατείας «ΓΛΑΥΚΗ» πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες δράσεις κι εκδηλώσεις:

- Διαμόρφωση, εκτύπωση και διάθεση έντυπου & ηλεκτρονικού υλικού:
Τρίπτυχο ενημερωτικό φυλλάδιο για τη Γεωγραφική Ατροφία (ΓΑ)
Τρίπτυχο ενημερωτικό φυλλάδιο για την Ηλικιακή Εκφύλιση Ωχράς Κηλίδος (ΗΕΩΚ)
Επικαιροποίηση και ανατύπωση ενημερωτικού βιβλιαρίου για την ΗΕΩΚ
Ανατύπωση Διαγνωστικού τεστ AMSLER.

Όλα τα παραπάνω φυλλάδια διαμορφώθηκαν με την υποστήριξη της Ελληνικής Εταιρείας Υαλοειδούς-Αμφιβληστροειδούς και τη Ελληνικής Οφθαλμολογικής Εταιρείας.

- Διαμόρφωση ειδικής ενότητας για την Ε.Ε. ΓΛΑΥΚΗ, στον ιστότοπο της ΠΕΑ, για την παρουσίαση όλου του ξενόγλωσσου και ελληνόγλωσσου υλικού (κείμενα αναφορών, εκθέσεις, έγγραφα κλπ.) και των προγραμμάτων των εκδηλώσεων (αντίστοιχη ενότητα διαμορφώθηκε στους ιστοτόπους των συνεργαζόμενων φορέων).
- Διαμόρφωση επτά (7) παρουσιάσεων σε μορφή ppt, που αξιοποιήθηκαν στο πλαίσιο διαδικτυακών σεμιναρίων για την επιμόρφωση των επαγγελματιών υγείας και στελεχών των ΟΤΑ (όπως αναφέρεται παρακάτω), καθώς και τη διαμόρφωση έξι (6) αντίστοιχων

παρουσιάσεων σε μορφή ppt, που αξιοποιήθηκαν στο πλαίσιο των διαδικτυακών και διά ζώσης ενημερωτικών εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης κι ενημέρωσης του κοινού. Σημειώνεται ότι όλες οι προαναφερόμενες παρουσιάσεις διαμορφώθηκαν από εκπροσώπους των συνεργαζόμενων φορέων.

- Διοργάνωση πέντε (5) διαδικτυακών σεμιναρίων για επιμόρφωση επαγγελματιών υγείας, που εργάζονται σε μονάδες υγείας του Ε.Σ.Υ. και σε Δήμους (περίπου 200 άτομα) (Νοέμβριος 2024 – Ιανουάριος 2025). Πιο συγκεκριμένα οι διαδικτυακές επιμορφώσεις επαγγελματιών υγείας έγιναν μέσω Zoom Webinar στις ακόλουθες ημερομηνίες όπως αναγράφονται στον παρακάτω πίνακα.
- Διοργάνωση επτά (7) διαδικτυακών ενημερωτικών εκδηλώσεων που πραγματοποιήθηκαν για το ευρύτερο κοινό για συμμετοχή φορέων από Περιφέρειες μέσω Zoom Webinar, διάρκειας 2,5 ωρών περίπου.
- Διοργάνωση έξι (6) διά ζώσης εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης κι ενημέρωσης του ευρύτερου κοινού διάρκειας περίπου 3 ωρών έκαστη, που πραγματοποιήθηκαν σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα, Λάρισα, Πάτρα και Ηράκλειο Κρήτης.

Σημειώνεται ότι οι διαδικτυακές εκδηλώσεις μέσω zoom webinar, καθώς και ο κατά τόπους διαμοιρασμός δελτίων τύπου αναφορικά με τις διά ζώσης εκδηλώσεις σε όλη την Ελλάδα, υποστηρίχθηκαν από την εταιρεία APR.

- Κατά την αποστολή και διαμοιρασμό όλων των προαναφερόμενων προσκλήσεων – προγραμμάτων των εκδηλώσεων στάλθηκε και Δελτίο Τύπου με όλες τις λεπτομέρειες της Ενημερωτικής Εκστρατείας «ΓΛΑΥΚΗ».
- Διαμόρφωση μίας ενιαίας παρουσίασης σε μορφή ppt για την ευαισθητοποίηση του κοινού, που αξιοποιήθηκε και θα αξιοποιείται μελλοντικά από τους/τις επιμορφωμένους/νες για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του κοινού σε τοπικό επίπεδο, όπου καλούνται να παρακολουθήσουν άτομα μέσης και τρίτης ηλικίας, εργαζόμενοι/ες, συνταξιούχοι, Διοικήσεις και μέλη των Κ.Α.Π.Η., των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων και των Περιφερειακών Ενοτήτων, Εκπρόσωποι της Εκκλησίας, των Συνεταιρισμών, καθώς και μέλη συλλογικών οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών (π.χ. σύλλογοι αναπήρων, εθνοτοπικοί, πολιτιστικοί κλπ.).
- Διαμορφώθηκε εργαλείο συγκέντρωσης δεδομένων σε μορφή google form, το οποίο φέρει τον τίτλο Ε.Ε. GLAFKI.DATA, στον οποίο καταχωρούνται δεδομένα από τις δράσεις ευαισθητοποίησης στο κοινό σε τοπικό επίπεδο με σκοπό την παρακολούθηση και ανατροφοδότηση των δράσεων που απευθύνονται στο ευρύτερο κοινό και την μελλοντική αξιοποίησή τους για στατιστική ανάλυσή τους (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSf7qipbkQwFdfGg0Z6upehB_3sQ92vtWtmZsedVzYIC3_xjcQ/viewform?usp=dialog).
- Συνεργασία με το Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων – Προαγωγής Υγείας (Ε.Δ.Δ.Υ.Π.-Π.Υ.) για την διαμόρφωση και σύνταξη Οδηγού για τη λήψη μέτρων και δράσεων που σχετίζονται με τα άτομα με αναπηρία όρασης και ιδιαίτερα της τρίτης ηλικίας σε τοπικό επίπεδο.

- Αξιοποίηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης & ΜΜΕ σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο με παρουσιάσεις σε ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές και σε ηλεκτρονικούς ειδησεογραφικούς ιστοτόπους.

Η Πανελλήνια Ένωση Αμφιβληστροειδοπαθών (Π.Ε.Α.) ολοκλήρωσε το πλούσιο και ιδιαίτερα σημαντικό έργο που επιτεύχθηκε κατά την περίοδο ανάπτυξης και υλοποίησης της Ενημερωτικής Εκστρατείας «ΓΛΑΥΚΗ», με την συμβολή και την αξιόλογη συνεργασία Επιστημονικών και Κοινωνικών Φορέων. Επισημαίνεται ότι αποκομίσθηκαν πολλαπλά οφέλη, τόσο σε επίπεδο σχεδιασμού οργάνωσης και υλοποίησης των δράσεων, όσο και σε επίπεδο διαμόρφωσης πολιτικών και λήψης μέτρων στην τοπική αυτοδιοίκηση, έχοντας ως επίκεντρο την πρόληψη και την προαγωγή της υγιούς όρασης στον γενικό πληθυσμό και ιδιαίτερα στα άτομα τρίτης ηλικίας.

Η Διοίκηση της Π.Ε.Α. από τον Δεκέμβριο του 2025 ξεκίνησε τις ενέργειες για την υλοποίηση γενικευμένων δράσεων και εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης κι ενημέρωσης του ευρύτερου κοινού σε Φορείς, Υπηρεσίες καθώς και σε Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, που θα διεξάγονται από επαγγελματίες υγείας των δημόσιων μονάδων υγείας του Ε.Σ.Υ., από στελέχη φορέων των ΟΤΑ, καθώς και από μέλη Επαγγελματικών κι Επιστημονικών Οργανώσεων, προκειμένου να βελτιωθεί η πρόληψη, η έγκαιρη διάγνωση και η θεραπευτική αντιμετώπιση των παθήσεων της Γεωγραφικής Ατροφίας (ΓΑ) και της Ηλικιακής Εκφύλισης Ωχράς Κηλίδας (ΗΕΩΚ).

4. Έναρξη διαδικασιών υλοποίησης της Παρέμβασης/Προγράμματος για την «Ανάπτυξη Οσφρητικής Αγωγής – ΜΕΛΙΤΗ», παρουσίασης Εργαστηρίων, καθώς κι επιμόρφωσης επαγγελματιών και στελεχών Οργανώσεων και Φορέων:

α) Η πρόταση για τον σχεδιασμό και την οργάνωση της Παρέμβασης/Προγράμματος για την ανάπτυξη της Οσφρητικής Αγωγής, συντάχθηκε το 2021 από την ΠΕΑ όπου και κατατέθηκε προς έγκριση στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ) με προοπτική έναρξης των Εργαστηρίων Οσφρητικής Αγωγής, όταν θα το επέτρεπαν οι συνθήκες και τα προληπτικά μέτρα προστασίας δημόσιας υγείας που είχαν τεθεί στο πλαίσιο της πανδημίας. Έτσι, η συγκρότηση των ομάδων με Άτομα με Αναπηρία Όρασης (ΑμΑΟ) και η οργάνωση του υλικού οδήγησε στην έναρξη των Εργαστηρίων την άνοιξη του 2022, τα οποία και ολοκληρώθηκαν έως και τον Ιούνιο του 2023.

Σε ειδική ενότητα του Εγχειριδίου περιγράφεται όλη η διαδικασία ανάπτυξης των Εργαστηρίων, της μεθοδολογίας που επιλέχθηκε και των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από το όλο αυτό εγχείρημα.

Από το καλοκαίρι του 2023 έως και το 2024, έγινε η οργάνωση του υλικού που διαμορφώθηκε από την υλοποίηση των Εργαστηρίων Οσφρητικής Αγωγής, καθώς και η επεξεργασία αυτού με αποτέλεσμα να συνταχθεί έως το καλοκαίρι του 2025 το σχετικό εγχειρίδιο με τον τίτλο «ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ/ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΟΣΦΡΗΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ – ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ», με τη διακριτική ονομασία «ΜΕΛΙΤΗ».

Η εν λόγω Παρέμβαση/Πρόγραμμα που οργανώθηκε και υλοποιήθηκε την προαναφερόμενη περίοδο, είχε πιλοτικό χαρακτήρα, με σκοπό να καταγράψει και να προτυποποιήσει διαδικασίες με προοπτική την ανάπτυξη της Οσφρητικής Αγωγής σε γενικευμένο επίπεδο και σε διάφορες κατηγορίες πληθυσμού.

β) Οι φορείς που συνεργάστηκαν για την ανάπτυξη της Παρέμβασης/Προγράμματος είναι οι εξής:

- Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (ΠΑΔΑ)
- Διεύθυνση Κοινωνικής και Αναπτυξιακής Παιδιατρικής, Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού (Ι.Υ.Π)
- Πανελλήνια Ένωση Αμφιβληστροειδοπαθών (ΠΕΑ)
- Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ)

γ) Στο πλαίσιο της Παρέμβασης/Προγράμματος ανιχνεύθηκαν ενενήντα (90) οσμές, συντάσσοντας τις σχετικές ταυτότητες οσμών, οι οποίες κατηγοριοποιούνται σε είκοσι τρεις (23) κατηγοριοποιήσεις/οικογένειες οσμών. Παράλληλα έχουν συνταχθεί εννιά (9) παραρτήματα, τα οποία συμβάλουν στην τήρηση της σχετικής μεθοδολογίας ανάπτυξης των Εργαστηρίων Οσφρητικής Αγωγής και στην αξιοποίηση αυτών σε ψυχοκοινωνικό επίπεδο.

Το εγχειρίδιο που περιλαμβάνει όλο το σχετικό υλικό για την ανάπτυξη της Παρέμβασης, απευθύνεται σε Εκπαιδευτικούς, Επαγγελματίες Υγείας και Αποκατάστασης, Κοινωνικούς Επιστήμονες, Στελέχη φορέων και υπηρεσιών, που έχουν τη δυνατότητα να το αξιοποιήσουν κατά περίπτωση για την υλοποίηση εργαστηρίων Οσφρητικής Αγωγής σε Άτομα με Αναπηρία (παιδιά και ενήλικες).

δ) Ο σκοπός της Παρέμβασης «ΜΕΛΙΤΗ» είναι η καλλιέργεια της Οσφρητικής Αγωγής μέσω της ανίχνευσης διαφόρων οσμών που συναντώνται στην καθημερινή ζωή και στις δραστηριότητες των διαφόρων κατηγοριών πληθυσμού – στόχου, όπως παιδιά, άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένοι, άτομα με προβλήματα νοητικής και ψυχικής υγείας κλπ., να συνεισφέρει στη καλλιέργεια της δυνατότητας αναγνώρισης και ταυτοποίησης συγκεκριμένων οσμών και της διαφοροποίησης τους σε διάφορες καταστάσεις και μορφές, τόσο για τη βασική οσμή, όσο και με τη σύνδεση αυτής με άλλες διαφορετικές οσμές.

Στόχος είναι, η καλλιέργεια και η ανάπτυξη δεξιοτήτων που συνδέουν την ανίχνευση και ταυτοποίηση των οσμών, με διάφορες δραστηριότητες και γεγονότα και πιο συγκεκριμένα:

- η αναγνώριση των πηγών από τις οποίες προέρχονται και των χώρων που συνήθως βρίσκονται οι οσμές
- η σύνδεση των οσμών με διάφορα γεγονότα και καταστάσεις που έχουν βιώσει ή βιώνουν τα άτομα
- η αναγνώριση και κατανόηση των συναισθημάτων που προκύπτουν από την ανίχνευση - πρόσληψη κάθε οσμής
- η σύνδεση των οσμών με διάφορες καταστάσεις που σχετίζονται με τα χαρακτηριστικά αυτών (π.χ. φρέσκο – μαγαιάτικο, ωμό-μαγειρεμένο, ακίνδυνο-επικίνδυνο κλπ.)
- η καλλιέργεια διαφόρων δεξιοτήτων που συνδέουν τις οσμές με θέματα ασφάλειας, κινητικότητας – προσανατολισμού, την ενίσχυση της πολυαισθητηριακής αντίληψης, την ενίσχυση της μνήμης και των συναισθηματικών εκδηλώσεων κλπ.

ε) Η Παρέμβαση/Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Οσφρητικής Αγωγής – ΜΕΛΙΤΗ», είναι δυνατόν να υλοποιηθεί με την οργάνωση επιμέρους παρεμβάσεων που οργανώνουν διάφορα εργαστήρια, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της κάθε κατηγορίας πληθυσμού – στόχου, καθώς και τις ιδιαιτερότητες – ανάγκες των προσώπων που συμμετέχουν σε αυτά.

Έτσι οι επαγγελματίες υγείας και αποκατάστασης που εργάζονται σε διάφορες δομές, οργανώσεις, φορείς και υπηρεσίες, έχουν τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν τις σχετικές ενότητες και τα παραρτήματα του Εγχειριδίου, ώστε να σχεδιάσουν μία επιμέρους παρέμβαση και να οικοδομήσουν στο πλαίσιο αυτής μια σειρά Εργαστηρίων, όπου η οργάνωση και η υλοποίηση αυτών, θα επιτρέψει την ανάπτυξη της Οσφρητικής Αγωγής αλλά και στην καλλιέργεια δεξιοτήτων που συνδέονται με την κοινωνικότητα, την αποκατάσταση, την ασφάλεια, την κίνηση και γενικά την ενδυνάμωση της αυτονομίας και ανεξαρτησίας των ατόμων.

στ) Η Παρέμβαση/Πρόγραμμα αξιοποιεί την οργάνωση εργαστηρίων με συγκεκριμένη μεθοδολογία, διενεργείται σε ομάδες με συμμετοχή οκτώ (8) έως δέκα (10) παιδιών ή ενηλίκων, για την ανίχνευση των συγκεκριμένων οσμών, μέσα από βιωματική διαδικασία, όπου οι συμμετέχοντες/ουσες εκτίθενται σε διάφορες μορφές προς ανίχνευση της οσμής, ακολουθώντας την οργάνωση του εργαστηρίου, (βλέπε ενότητα - β) Υλοποίηση εργαστηρίων, του βου Κεφαλαίου Υλικό Ανάπτυξης, του δεύτερου μέρους του σχετικού εγχειριδίου). Επίσης, ακολουθούνται τα αναφερόμενα στο Παράρτημα 2. περί υγιεινής εργαστηρίων.

Στο πλαίσιο αυτό αξιοποιείται υλικό και τα αναφερόμενα στο Εγχειρίδιο, όπως μπολ και δοχεία που τοποθετούνται τα υλικά, καθώς και εξαρτήματα-εξοπλισμός, όπως τοστιέρα, βραστήρας, μαχαίρι-πιρούνι, τρίφτη κλπ. (βλέπε - ενότητα α) Βαλιτσάκι Οσφρητικής Αγωγής, του βου Κεφαλαίου Υλικό Ανάπτυξης, του δεύτερου μέρους του σχετικού εγχειριδίου και του Παραρτήματος 4.).

ζ) Η Παρέμβαση/Πρόγραμμα «ΜΕΛΙΤΗ», είναι δυνατόν να αξιοποιηθεί ως Εργαστήριο καλλιέργειας δεξιοτήτων σε μαθητικό πληθυσμό των σχολικών μονάδων σε επίπεδο Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για παιδιά και εφήβους από τεσσάρων (4) ετών και άνω, ανάλογα με τον τρόπο οργάνωσης και τα στάδια κλιμάκωσης κατά την υλοποίηση των Εργαστηρίων. Παράλληλα, η Παρέμβαση συστήνεται να αναπτυχθεί σε Προγράμματα Φυσικής και Κοινωνικής Αποκατάστασης, σε άτομα με ήπιες μορφές διαταραχών μνήμης και άλλες νευρολογικές διαταραχές, σε ηλικιωμένα άτομα, καθώς και σε εργαζόμενους διαφόρων κατηγοριών στο πλαίσιο των προγραμμάτων ενίσχυσης της επικοινωνίας και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, ακόμη και με μορφή παιχνιδιού.

η) Στο πλαίσιο ανάπτυξης της Παρέμβασης/Προγράμματος «ΜΕΛΙΤΗ» θα αναπτυχθεί συνεργασία με ακαδημαϊκούς φορείς (Σχολές και Τμήματα ΑΕΙ), ΙΕΚ/Επαγγελματικές Σχολές, Επαγγελματικές/ Επιστημονικές Οργανώσεις, ΟΤΑ, καθώς και Οργανώσεις, Φορείς Ατόμων με Αναπηρία και άλλους Συλλόγους της Κοινωνίας των Πολιτών, προκειμένου να οργανωθούν:

1. Σεμινάρια Επιμόρφωσης σε επαγγελματίες και στελέχη για την ανάπτυξη της Παρέμβασης/Προγράμματος «ΜΕΛΙΤΗ» και την σχετική υλοποίηση των Εργαστηρίων με παρουσίαση της σχετικής μεθοδολογίας και των διαδικασιών (Διάρκειας 3 ωρών).

2. Υλοποίηση Εκπαιδευτικών Εργαστηρίων Οσφρητικής Αγωγής στο πλαίσιο ευαισθητοποίησης αλλά και κατάρτισης φοιτητών/τριών Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών, σπουδαστών/τριών ΙΕΚ/Επαγγελματικών Σχολών, καθώς και λοιπών Φορέων, Συλλόγων και Οργανώσεων που εκδηλώνουν σχετικό ενδιαφέρον.

θ) Η εν λόγω Παρέμβαση/Πρόγραμμα «ΜΕΛΙΤΗ» έχει λάβει Έγκριση, Αιγίδα ή Έκφραση Αρωγής και Στήριξης από τους ακόλουθους φορείς:

- Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας του Τμήματος Δημόσιας και Κοινοτικής Υγείας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (ΠΑΔΑ) σχετικά με την έγκριση του περιεχομένου, της μεθοδολογίας και της διαδικασίας για την οργάνωση και υλοποίηση της Παρέμβασης/Προγράμματος «Ανάπτυξη Οσφρητικής Αγωγής – ΜΕΛΙΤΗ» σε Άτομα με Αναπηρία (ΜΕΛΙΤΗ-ΑμεΑ).
- Την σχετική Απόφαση του Δ.Σ. της Π.Ε.Α., Αρ. Πρακτ. 36/2, Θέμα 3ον «Ενημέρωση για την Παρέμβαση/Πρόγραμμα Οσφρητικής Αγωγής «ΜΕΛΙΤΗ» και συνεργασία με διάφορους φορείς».
- Υπουργείο Υγείας – Χορήγηση αρωγής και στήριξης (ΑΔΑ: Ψ8Θ6465ΦΥΟ-ΠΘ6).
- Το Απόσπασμα Πρακτικού της 7ης Συνεδρίασης του έτους 2025 του Διοικητικού Συμβουλίου του Ελληνικού Διαδημοτικού Δικτύου Υγιών Πόλεων (Ε.Δ.Δ.Υ.Π.-Π.Υ.) (23-09-2025), σύμφωνα με το οποίο αποφασίστηκε ομόφωνα η έγκριση της έναρξης συνεργασίας με την Πανελλήνια Ένωση Αμφιβληστροειδοπαθών (Π.Ε.Α.) για το Πρόγραμμα Οσφρητικής Αγωγής -Εργαστήρια δεξιοτήτων, με τη διακριτική ονομασία «ΜΕΛΙΤΗ».
- Το υπ' αρ. Α. Π. 168/2025 έγγραφο της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών, αναφορικά με συνεργασία για την αξιοποίηση της Παρέμβασης/Προγράμματος «ΜΕΛΙΤΗ» σε ωφελούμενους των δομών, υπηρεσιών, καθώς και οργανώσεων που παρέχουν φροντίδα σε άτομα με σχετικές ψυχονοητικές διαταραχές.
- Το υπ' αρ. Α. Π. 427/10/11/2025 έγγραφο της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Σωματείων Γονέων & Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία (Π.Ο.Σ.Γ.Κ.ΑμεΑ.), με θέμα αναφορικά με συνεργασία για την αξιοποίηση της Παρέμβασης/Προγράμματος «ΜΕΛΙΤΗ» σε παιδιά με κάθε μορφή αναπηρίας, καθώς και άτομα με νοητική αναπηρία, αυτισμό, σύνδρομο Down, εγκεφαλική παράλυση, βαριές και πολλαπλές αναπηρίες.
- Το υπ' αρ. Α. Π. 19489/04-12-2025 έγγραφο του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας με θέμα αναφορικά με την χορήγηση αιγίδας στην «Παρέμβαση / Πρόγραμμα για την ανάπτυξη της Οσφρητικής Αγωγής – ΜΕΛΙΤΗ σε Άτομα με Αναπηρία».
- Το Απόσπασμα Πρακτικού (Θέμα 1^{ον}) του Γενικού Συμβουλίου της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Συλλόγων Οργανώσεων για την Ψυχική Υγεία (Π.Ο.Σ.Ο.Ψ.Υ.) (08-12-2025), σύμφωνα με το οποίο αποφασίστηκε ομόφωνα η έγκριση της έναρξης συνεργασίας με την Πανελλήνια Ένωση Αμφιβληστροειδοπαθών (Π.Ε.Α.) για το Πρόγραμμα Οσφρητικής Αγωγής -Εργαστήρια δεξιοτήτων, με τη διακριτική ονομασία «ΜΕΛΙΤΗ», καθώς και η σχετική ενημέρωση των Συλλόγων – Μελών της Π.Ο.Σ.Ο.Ψ.Υ..

Μέσω επιστολής (Αρ. Πρωτ.: 36/25/24-11-2025) προς τις Διοικήσεις ενδιαφερομένων Οργανώσεων και Φορέων και ανάρτηση ανακοίνωσης στον ιστότοπό της, η Π.Ε.Α. ανακοίνωσε την έναρξη διαδικασιών υλοποίησης της Παρέμβασης/Προγράμματος για την «Ανάπτυξη Οσφρητικής Αγωγής – ΜΕΛΙΤΗ», παρουσίασης Εργαστηρίων, καθώς κι επιμόρφωσης επαγγελματιών και στελεχών Οργανώσεων και Φορέων.

Στο πλαίσιο υλοποίησης των επιμορφώσεων για την Παρέμβαση «ΜΕΛΙΤΗ», η Π.Ε.Α. σε συνεργασία με το Κ.Ε.Α.Τ. προώθησε αίτημα προς το Εθνικό Τυπογραφείο για την εκτύπωση περίπου 700 τευχών (320 σελίδων) του σχετικού Εγχειριδίου, με κόστος περίπου 2.000€, που θα καταβάλει το Κ.Ε.Α.Τ..

Τα εν λόγω εγχειρίδια θα αξιοποιηθούν κατά τη διενέργεια των Εργαστηρίων, παρέχοντας αυτά στους συνεργαζόμενους Φορείς.

5. Εθνικό Μητρώο/ Κέντρα Εμπειρογνωμοσύνης Σπανίων Παθήσεων του Οφθαλμού και της όρασης:

A) Συμμετοχή της Π.Ε.Α. σε διαδικτυακές συναντήσεις, προκειμένου να ξεκινήσουν και να οργανωθούν οι διαδικασίες διαμόρφωσης και κατάθεσης προτάσεων για σύσταση Κέντρων Εμπειρογνωμοσύνης Σπανίων Οφθαλμικών Παθήσεων στις οφθαλμολογικές κλινικές α) του ΠΑΓΝΗ – Ηράκλειο Κρήτης, με τη συνεργασία του Καθ. Τσιλιμπάρη Μ., β) του Αττικού (Β΄ Παν. Οφθ. Κλιν. ΕΚΠΑ), με τη συνεργασία της Καθ. Χατζηράλη και την διασύνδεση με την Οφθ. Κλιν. του Νοσ. Ερυθρού Σταυρού με συμμετοχή των Μ. Καμπανάρου και Σ. Ξηρού και γ) του Νοσ. Παπαγεωργίου (Παν.Οφθ. Κλιν. ΑΠΘ), με την συνεργασία της Αναπλ. Καθ. Α. Ματαφτσή.

Στο πλαίσιο αυτό έχει αποσταλεί στις προαναφερόμενες κλινικές νοσοκομείων επιστολή της Π.Ε.Α. που αναφέρει την πολυετή συνεργασία σε επίπεδο εξυπηρέτησης πασχόντων για την έγκαιρη διάγνωση και παρακολούθησή τους, η οποία θα αξιοποιηθεί και στην κατάθεση του σχετικού φακέλου. Επίσης, έχουν ξεκινήσει διεργασίες προετοιμασίας σχετικών φακέλων για την σύσταση Κέντρων Εμπειρογνωμοσύνης του βυθού και της όρασης, τόσο στο νοσοκομείο Παπαγεωργίου, όσο και στο ΠΑΓΝΗ Κρήτης.

B) Η Π.Ε.Α. ως ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Ομοσπονδίας Συλλόγων – Σπανίων Νοσημάτων Παθήσεων (Ε.Ο.Σ. – ΣΠΑ.ΝΟ.ΠΑ.) συμμετείχε στην Ομάδα Εργασίας για τη διαμόρφωση των Εθνικών Μητρώων Ασθενών με Σπάνια Νοσήματα – Παθήσεις του Υπουργείου Υγείας. Στο πλαίσιο αυτό η Π.Ε.Α. με τη συνεργασία της Ελληνικής Εταιρείας Υαλοειδούς – Αμφιβληστροειδούς (Ε.Ε.Υ.-Α.), οργάνωσε ομάδα με συμμετοχή Οφθαλμιάτρων και πασχόντων, και επεξεργάστηκε σύμφωνα με τις υποδείξεις του Υπουργείου Υγείας, το περιεχόμενο του Εθνικού Μητρώου Ασθενών με Σπάνιες Παθήσεις του Οφθαλμού και της Όρασης. Σε συνέχεια σχετικής διαβούλευσης εκδόθηκε «Σύσταση Εθνικού Μητρώου Ασθενών με Σπάνιες Παθήσεις του Οφθαλμού και της Όρασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 83 του ν. 4600/2019 (Α΄ 43)», Αριθμ. 11502, ΦΕΚ (1418, τ. Β΄, 27-03-2025) Απόφαση του Υπουργού Υγείας.

Στις εν λόγω αποφάσεις ρυθμίζονται κατά ενιαίο τρόπο ειδικότερα θέματα που αφορούν στη διαδικασία καταγραφής των πασχόντων από σπάνια νοσήματα στα Εθνικά Μητρώα. Προσδιορίζονται οι ειδικότητες των ιατρών που διενεργούν την αρχική καταχώρηση αλλά και που τροποποιούν τα δεδομένα, ενώ παρατίθενται τα επιμέρους πεδία των Εθνικών Μητρώων, τα οποία είναι κοινά στο μεγαλύτερο μέρος τους, ενώ διαφοροποίηση υπάρχει σε κάποια πεδία αναφορικά με την κατάσταση και την αξιολόγηση της όρασης. Έως τέλος του 2025 η ΗΔΙΚΑ ψηφιοποίησε τα σχετικά Μητρώα, ώστε να ξεκινήσει η καταγραφή των πασχόντων σε αυτά σε εθνικό επίπεδο.

6. Θεσμική κατοχύρωση για μηδενική (0%) συμμετοχή στη χορήγηση φαρμάκων σε Άτομα με Αναπηρία Όρασης (ΑμΑΟ), με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω. Ένα χρόνιο αίτημα του χώρου των Ατόμων με Αναπηρία Όρασης (ΑμΑΟ) σχετικά με την μηδενική (0%) συμμετοχή στη χορήγηση φαρμάκων στα εν λόγω άτομα με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω επετεύχθη σύμφωνα με την Αριθμ. Δ3(α) 40321 (1) Τροποποίηση (5η) της υπό στοιχεία ΔΥΓ3(α)/οικ. 104747/26-10-2012 κοινής απόφασης του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και του Αναπληρωτή Υπουργού Υγείας «Τροποποίηση της υπό στοιχεία Φ.42000/οικ.2555/353/28-02-2012 κοινής υπουργικής απόφασης «Κατάλογος παθήσεων, τα φάρμακα των οποίων χορηγούνται με μειωμένη ή μηδενική συμμετοχή του ασφαλισμένου»

(B' 497), όπως αυτή τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία Φ.42000/οικ.12485/1481/6-6-2012 κοινή υπουργική απόφαση (B' 1814)» (B' 2883). (βλ. συνημμένη ανακοίνωση).

7. Συμμετοχή της Π.Ε.Α. σε ενημερωτικές δράσεις, ερευνητικές πρωτοβουλίες και προγράμματα επιμόρφωσης, που οργάνωσε η Retina International και που με ιδιαίτερη επιτυχία, τον σύλλογο εκπροσώπησε η κα. Βλάχου Ελένη, Ιατρός, μέλος του Δ.Σ. (και συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αναφοράς για Σπάνια Νευρο - Οφθαλμικά Νοσήματα). Επίσης, ο Πρόεδρος της Π.Ε.Α. παρακολουθεί σεμινάριο της Retina International διάρκειας 10 συναντήσεων (Δεκέμβριος 2025 – Απρίλιος 2026), στο οποίο συμμετέχουν επιστήμονες και μέλη των διοικήσεων των συλλόγων πασχόντων, που αποσκοπεί στην ενημέρωση κι επιμόρφωση σε θέματα επιστημονικά, έρευνας, θεραπειών, διεκδικήσεων και οργάνωσης των Φορέων.
8. **Διαμόρφωση Αδρού Σχεδίου Δράσης για την Προστασία και Προαγωγή της Υγιούς Όρασης στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη Δημόσια Υγεία:**

Η Διοίκηση της Π.Ε.Α. στο πλαίσιο της πολυετούς δράσης κι εμπειρίας της στο πεδίο της πρόληψης και προαγωγής της υγείας του οφθαλμού και της όρασης απεύθυνε σε Διοικήσεις συνεργαζόμενων φορέων, καθώς και σε Επιστήμονες, Μέλη της Επιστημονικής Συμβουλευτικής Επιτροπής της Π.Ε.Α., πρόσκληση σε διάλογο – διαβούλευση για την κατάθεση ενιαίας πρότασης προς το Υπουργείο Υγείας, αναφορικά με τη διαμόρφωση Αδρού Σχεδίου Δράσης για την Προστασία και Προαγωγή της Υγιούς Όρασης στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη Δημόσια Υγεία.

Αφορμή της εν λόγω πρόσκλησης αποτέλεσαν τα παρακάτω:

Α) Στο Υπουργείο Υγείας σύμφωνα με το Ν. 4675/2020 «Πρόληψη, προστασία και προαγωγή της υγείας, ανάπτυξη των υπηρεσιών δημόσιας υγείας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 54/11.03.2020), έχει νομοθετικά ρυθμιστεί η αναδιαμόρφωση των πολιτικών και η αναδιοργάνωση των υπηρεσιών, προγραμμάτων και δράσεων για τη Δημόσια Υγεία σε Εθνικό Επίπεδο. Στο άρθρο 2 του εν λόγω νόμου καθορίζεται το πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για τη Δημόσια Υγεία (Ε.Σ.Δ.Δ.Υ.), ενώ προβλέπεται η σύνταξη και οι προϋποθέσεις υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη Δημόσια Υγεία. Το πρώτο Ε.Σ.Δ.Δ.Υ. είχε συνταχθεί για την περίοδο 2020-2025 όπου σταδιακά αναπτύχθηκαν επιμέρους προγράμματα και παρεμβάσεις σε επίπεδο πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς πρόληψης και παρέμβασης (βλ. Ε.Σ.Δ.Δ.Υ. https://www.edespa-ygeia.gr/media/z04jhhsd/ethniko_sxedio_dimosias_ygeias_2021_2025.pdf). Στο εν λόγω θεσμικό πλαίσιο καθώς και στο Ε.Σ.Δ.Δ.Υ. δεν προβλέπεται ειδική ενότητα για την ανάπτυξη ενός επιμέρους προγράμματος πρόληψης και προαγωγής της υγιούς όρασης, μέσω της οργάνωσης παρεμβάσεων που θα συμβάλλουν στη διαχείριση σοβαρών προβλημάτων όρασης που οδηγούν σε αυξημένη απώλεια όρασης έως και τυφλότητα.

Β) Εν όψει σύνταξης του νέου Ε.Σ.Δ.Δ.Υ. για την περίοδο 2026 – 2030, φρονούμε ότι είναι δυνατόν να ενσωματωθεί μία ενότητα με τη μορφή ενός αδρού Σχεδίου Δράσης για την προστασία και προαγωγή της υγιούς όρασης στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη Δημόσια Υγεία, και ιδιαίτερα στο επίπεδο ελέγχου ειδικών κατηγοριών πληθυσμού καθώς και της δευτερογενούς και τριτογενούς πρόληψης. Το εν λόγω κείμενο δύναται να περιλαμβάνει βασικούς άξονες παρέμβασης και ανάπτυξης επιμέρους δράσεων που θα συμβάλουν τόσο στην πρόληψη ατυχημάτων που προκαλούν βλάβες στον οφθαλμό και την όραση, όσο και στην διαχείριση διαφόρων νοσογόνων καταστάσεων που επηρεάζουν την όραση, ώστε με την πρόωπη διάγνωσή τους και την αποτελεσματική έγκαιρη παρέμβαση να επιτευχθεί η μείωση των κινδύνων για σοβαρή απώλεια όρασης και τυφλότητα.

Σκοπός του Αδρού Σχεδίου Δράσης για την Προστασία και Προαγωγή της Υγιούς Όρασης (Α.Σ.Δ.Π.Π.Υ.Ο.) είναι η εδραίωση της συνεργασίας όλων των αρμόδιων Ιατρών και Επαγγελματιών Υγείας, Φορέων και Υπηρεσιών παροχής φροντίδας υγείας στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, ακαδημαϊκών, επιστημονικών κι επαγγελματικών οργανώσεων, καθώς και Συλλόγων πασχόντων με αναπηρία όρασης, προκειμένου να επιτευχθεί μια συστηματική και ολοκληρωμένη ανάπτυξη και οργάνωση κατάλληλα σχεδιασμένων προγραμμάτων, παρεμβάσεων και δράσεων που θα συμβάλλουν στην προστασία και προαγωγή της υγείας του οφθαλμού και της όρασης.

Οι επιμέρους στόχοι του Α.Σ.Δ.Π.Π.Υ.Ο. είναι:

- Η οργάνωση παρεμβάσεων για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του γενικού αλλά και ειδικών κατηγοριών πληθυσμού.
- Η ανάπτυξη παρεμβάσεων που σχετίζονται με την πρόληψη ατυχημάτων, που οδηγούν σε προβλήματα και απώλεια όρασης στα παιδιά και στον γενικό πληθυσμό, αλλά και ιδιαίτερα σε άτομα με προβλήματα και αναπηρία όρασης, ώστε να αποφευχθούν ατυχήματα που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια και τη ζωή τους.
- Η ενίσχυση των διαδικασιών ανίχνευσης σοβαρών σπάνιων και πολύπλοκων οφθαλμικών παθήσεων κατά την περιγεννητική περίοδο ή και αποφυγή γεννήσεων παιδιών με κίνδυνο να αναπτύξουν ιδιαίτερα πολύπλοκα και σπάνια οφθαλμικά νοσήματα.
- Ανάπτυξη παρεμβάσεων που αποσκοπούν στην πρόωπη διάγνωση και έγκαιρη παρέμβαση για τη διαχείριση σπανίων και πολύπλοκων νοσημάτων της όρασης, καθώς και άλλων χρόνιων (μη σπάνιων) παθήσεων του οφθαλμού και της όρασης.
- Η οργάνωση παρεμβάσεων και δράσεων για την ενίσχυση της δευτερογενούς και τριτογενούς πρόληψης βασικών χρόνιων οφθαλμικών παθήσεων.
- Η προώθηση παρεμβάσεων που σχετίζονται με την ενίσχυση της αποκατάστασης της όρασης, με έμφαση στην εκπαιδευτική, εργασιακή και κοινωνική ένταξη, καθώς και στη μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Ανάπτυξη υπηρεσιών και δράσεων που σχετίζονται με την προαγωγή της ψυχικής υγείας, καθώς και την πρόληψη και αντιμετώπιση σχετικών νοσογόνων καταστάσεων σε άτομα με αναπηρία όρασης.
- Ενίσχυση διαδικασιών για την προαγωγή της έρευνας και εισαγωγή καινοτόμων θεραπειών και τεχνολογιών στο πεδίο της όρασης.
- Οργάνωση παρεμβάσεων διενέργειας μαζικών πληθυσμιακών ελέγχων σε ειδικές κατηγορίες πληθυσμού (νεογνά – βρέφη, παιδιά πρώτης σχολικής ηλικίας, ηλικιωμένοι κλπ.).
- Ενίσχυση διαδικασιών για αποτελεσματική οργάνωση των υπηρεσιών παροχής φροντίδας υγείας και υγειονομικής περίθαλψης στο πεδίο της όρασης, στην ανάπτυξη δικτύων και μητρώων, καθώς και στον σχεδιασμό μηχανισμών συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων.

Δ) Ι) Για την σύνταξη του Α.Σ.Δ.Π.Π.Υ.Ο. είναι δυνατό να αξιοποιηθούν ειδικές αναφορές, που είναι ενσωματωμένες σε ειδικά εγκεκριμένα Πρωτόκολλα/Οδηγίες, που αφορούν τόσο την παιδική ηλικία, όσο και τον ενήλικο πληθυσμό και περιλαμβάνουν μέτρα και κατευθύνσεις που σχετίζονται με την πρόληψη, την πρόωπη διάγνωση και έγκαιρη παρέμβαση, καθώς και την αποκατάσταση προβλημάτων του οφθαλμού και της όρασης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η αξιοποίηση της Λευκής Βίβλου 2025, μίας έκθεσης/αναφοράς σχετικά με την «Μεταρρύθμιση της περίθαλψης στην Ηλικιακή Εκφύλιση της Ωχράς Κηλίδας (AMD) και τη Διαβητική Αμφιβληστροειδοπάθεια (DR)» (βλ.

<https://www.retina.gr/lefki-vivlos-2025-metarrythmisi-tis-perithalpsis-stin-ilikiaki-ekfylistis-ochras-kilidas-amd-kai-ti-diavitiki-amfivlistroeidopathea-dr/>).

Δ) II) Το Α.Σ.Δ.Δ.Π.Π.Υ.Ο. είναι δυνατό να απαρτίζεται από τους ακόλουθους Πυλώνες/Στρατηγικούς Άξονες, οι οποίοι θα περιλαμβάνουν επιμέρους επιχειρησιακούς στόχους που θα καταγραφούν στη γενική τους μορφή και θα εξειδικευθούν αργότερα με τη συνδρομή του Υπουργείου Υγείας. Συγκεκριμένα:

- Ευαισθητοποίηση – Ενημέρωση – Πρόληψη
- Πρώιμη διάγνωση – Έγκαιρη Παρέμβαση
- Έρευνα, Τεχνολογία
- Παροχή υπηρεσιών – Θεραπευτική αντιμετώπιση
- Αποκατάσταση
- Δεδομένα – Μητρώα – Δικτύωση

Μέχρι την σύνταξη του Διοικητικού Απολογισμού έχουν ολοκληρωθεί επιτυχώς δύο (2) συναντήσεις μέσω zoom meeting και οργανώνονται άλλες τρεις (3), ώστε μέχρι τον Απρίλιο 2026 να είναι έτοιμος ο βασικός κορμός του τελικού κειμένου.

- 9. Συνεργασία της Π.Ε.Α. για τη διαμόρφωση – προσαρμογή διαγνωστικών δοκιμασιών για Γνωστικές και Ανοϊκές Διαταραχές για άτομα με αναπηρία όρασης:** Σε συνέχεια εισήγησης που κατέθεσε η Πανελλήνια Ομοσπονδία Νόσου Alzheimer και Συναφών Διαταραχών (Π.Ο.Ν.Α.Σ.Δ.) προς την Π.Ε.Α. και σχετικής επιστολής (αρ. πρωτ.: 36/29/18-12-2025) που απευθύνθηκε προς την Ελληνική Εταιρεία Υαλοειδούς-Αμφιβληστροειδούς αναπτύχθηκε συνεργασία και των τριών φορέων προκειμένου να διαμορφωθεί από κοινού μία Ομάδα Εργασίας που θα αναλάβει την ανάπτυξη Δοκιμασιών διάγνωσης διαταραχών άνοιας – μνήμης, προσαρμοσμένων για άτομα με αναπηρία όρασης (ΑμΑΟ).

Τον συντονισμό του εγχειρήματος προτείνεται να έχει η Π.Ο.Ν.Α.Σ.Δ., λόγω της σημαντικής επί του θέματος εμπειρίας της, με την άμεση συνηγορία της Ε.Ε.Υ-Α. με τους Οφθαλμιάτρους που θα ορίσει.

Οι προσαρμοσμένες διαγνωστικές Δοκιμασίες θα αξιολογηθούν και θα σταθμιστούν, ώστε να έχουν τα αναμενόμενα ασφαλή αποτελέσματα για την έγκυρη διάγνωση γνωστικών και ανοϊκών διαταραχών στα ΑμΑΟ.

- 10. Συμμετοχή της Π.Ε.Α. σε συναντήσεις συλλόγων πασχόντων από αμφιβληστροειδοπάθειες χωρών κεντροανατολικής Ευρώπης που οργανώνονται από τη ROCHE:**

Α) Τον Οκτώβριο του 2024 πραγματοποιήθηκε στη Βουδαπέστη συνάντηση εκπροσώπων συλλόγων πασχόντων από αμφιβληστροειδοπάθειες των χωρών κεντροανατολικής Ευρώπης με τον συντονισμό της Φαρμακευτικής Εταιρείας ROCHE και των κατά χώρα αντιπροσώπων της (Ελλάδα, Αλβανία, FYROM, Βουλγαρία, Κροατία, Σλοβενία, Ουγγαρία, Ιταλία, Πολωνία, Γερμανία, Ιρλανδία).

Στόχος της συνάντησης είναι η ανταλλαγή απόψεων και οργάνωση ενός δικτύου συλλόγων – φορέων με πάσχοντες από προβλήματα όρασης και ιδιαίτερα από εκφυλιστικές παθήσεις του αμφιβληστροειδή, προκειμένου να ενδυναμωθούν και να συνεργαστούν για την προώθηση κοινών θεμάτων τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στο πλαίσιο αυτό οργανώνονται διάφορα επιμορφωτικά σεμινάρια και κύκλοι διαλόγου – διαβούλευσης που προωθούν θέματα στρατηγικής και πολιτικών υγείας που ενδυναμώνουν την φωνή των πασχόντων, δίνοντας ώθηση στην συμμετοχή αυτών για τη λήψη αποφάσεων. Επίσης, παρουσιάζονται καλές πρακτικές και ανταλλάσσονται εμπειρίες για την κατά χώρα διαχείριση ιδιαίτερων προβλημάτων, ώστε να διαμορφώνεται ένα ενιαίο πλαίσιο προώθησης ενεργειών.

Στην πρώτη συνάντηση που έγινε στη Βουδαπέστη το 2024, την Π.Ε.Α. εκπροσώπησε η κα. Βασιλική Πλέσσα (μέλος του Δ.Σ.), η οποία και παρουσίασε ως καλή πρακτική την Ενημερωτική Εκστρατεία «ΓΛΑΥΚΗ» για τις παθήσεις της Γεωγραφικής Ατροφίας (ΓΑ) και της Ηλικιακής Εκφύλισης Ωχράς Κηλίδας (ΗΕΩΚ).

Β) Ακολούθως, πραγματοποιήθηκε η δεύτερη συνάντηση στην Ρώμη 14-16 Ιουνίου 2025, όπου την Π.Ε.Α. εκπροσώπησε ο Πρόεδρος κος. Χατζηχαράλαμπος. Από την Ελλάδα επίσης παρευρέθηκε και ο Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Συλλόγων για τον Σακχαρώδη Διαβήτη, κος. Δαραμήλας. Στη συνάντηση αυτή παρουσιάστηκαν από εκπρόσωπο της Διεθνούς Ένωσης για την Πρόληψη της Τυφλότητας (IAPB) θέματα σχετικά με τη διαπραγμάτευση και την συμμετοχή φορέων των πασχόντων για τη διαμόρφωση Πολιτικών και Σχεδίων Δράσης για την Όραση, καθώς και ετέθησαν οι βάσεις για τη διαμόρφωση μίας «Λευκής Βίβλου» για τις παθήσεις της ΗΕΩΚ και της Διαβητικής Αμφιβληστροειδοπάθειας, που θα συμβάλει στην προώθηση μιας Ευρωπαϊκής Πολιτικής για την Όραση. Το Σεπτέμβριο του 2025 ολοκληρώθηκε η διαβούλευση επί του κειμένου και τέθηκε υπόψιν των Συλλόγων πασχόντων, ώστε να αξιοποιηθεί σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Γ) Η Π.Ε.Α. επίσης συμμετείχε στην τρίτη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στο Βουκουρέστι 26-27 Νοεμβρίου 2025. Στη συνάντηση αυτή συμμετείχαν και εκπρόσωποι από την Ομοσπονδία Σκλήρυνσης Κατά Πλάκας και της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Συλλόγων για τον Σακχαρώδη Διαβήτη, όπου συζητήθηκαν οι δυνατότητες αξιοποίησης της «Λευκής Βίβλου» σε εθνικό επίπεδο και η συμβολή της στη διαμόρφωση Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την Όρασης. Την Π.Ε.Α. εκπροσώπησε ο Πρόεδρος, κος. Χατζηχαράλαμπος.

11. Σε συνέχεια της συμμετοχής της Π.Ε.Α. στη Διοίκηση της Ελληνικής Ομοσπονδίας Συλλόγων – Σπανίων Νοσημάτων Παθήσεων (Ε.Ο.Σ. - ΣΠΑ.ΝΟ.ΠΑ.), αναπτύσσονται συνεργασίες και υλοποιούνται δράσεις με στόχο την από κοινού κάλυψη θεμάτων που αφορούν τα σπάνια νοσήματα (υπομνήματα για φάρμακα και για ΕΟΠΥΥ, ενιαίο Μητρώο Ασθενών, κοινές δράσεις προβολής και ενημέρωσης, οργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων, διενέργεια του 1^{ου} Σεμιναρίου Σπανίων Νοσημάτων – Παθήσεων για Ιατρούς και Επαγγελματίες Υγείας στην Π.Φ.Υ. κλπ). Επίσης, σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος για προώθηση της Γενετικής Ταυτοποίησης Παθήσεων, Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής, ένταξης του Orphacode στον ΕΟΠΥΥ (ΑΜΚΑ και ιστορικό ασθενή), επιμόρφωση ιατρών και επαγγελματιών υγείας, συνεργασία για προγράμματα στο πλαίσιο του νέου ΕΣΠΑ 2020-2027.
12. Συμμετοχή της Π.Ε.Α. στην κοινή δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τα Σπάνια Νοσήματα «ΩΡΙΩΝ» για το 2026, που πραγματοποιήθηκε με το συντονισμό της Ε.Ο.Σ. - ΣΠΑ.ΝΟ.ΠΑ. και με τη συνεργασία του Μουσείου «Η Ελλάδα σε Μικρογραφία» και έχει ως θέμα «Σπάνια ζωή και έκφραση – Μοναδικά ιστορικά αρχιτεκτονικά και φυσικά μνημεία της Ελλάδας σε μικρογραφία». Εκδόθηκε Δελτίο Τύπου στις 24 Φεβρουαρίου 2026.

13. Συνεργασία της Π.Ε.Α. με την ΕΛΣΤΑΤ: Μετά από αίτημα του προέδρου προς την ΕΛΣΤΑΤ και επακόλουθης ηλεκτρονικής αλληλογραφίας κατά τους μήνες Ιούνιο-Αύγουστο 2025, και καθώς παραχωρήθηκαν όλα τα απαραίτητα έγγραφα (τήρηση του απορρήτου, κατάθεση ερευνητικής πρότασης με τους επιμέρους σκοπούς και στόχους κ.ο.κ.), παραχωρήθηκαν στην Π.Ε.Α. από μέρους της ΕΛΣΤΑΤ τα ανώνυμα ποσοτικά δεδομένα που αφορούν στα ΑμΑΟ που συμμετείχαν στην έρευνα υγείας της ΕΛΣΤΑΤ για τα έτη 2019-2020. Βασικός σκοπός της ανάλυσης των δεδομένων είναι η διερεύνηση του προφίλ υγείας και χρήσης υπηρεσιών υγείας των ατόμων με αναπηρία όρασης (ΑμΑΟ), αξιοποιώντας δεδομένα από την έρευνα υγείας της ΕΛΣΤΑΤ έτους αναφοράς 2019, προκειμένου να μελετηθούν επιμέρους πεδία και χαρακτηριστικά του εν λόγω πληθυσμού, όπως η νοσηρότητα, η αναπηρία – λειτουργικότητα, η χρήση πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης, οι δαπάνες υγείας, η χρήση φαρμάκων, η ψυχική υγεία, η διατροφή, η χρήση αλκοόλ/καπνού κλπ. Ως εκ τούτου, μέσω ανάλυσης των δεδομένων ως προς διάφορα πεδία να καταγραφούν οι συμπεριφορές, οι συνήθειες και οι ανάγκες και να επιτευχθεί η συμβολή για την βελτίωση των υπηρεσιών υγείας στα άτομα με αναπηρία όρασης (ΑμΑΟ).

Η μορφή των αποτελεσμάτων της επιστημονικής έρευνας/μελέτης θα αποτελείται από μικρές επιμέρους θεματικές μελέτες για το προφίλ υγείας των ΑμΑΟ, που θα περιλαμβάνουν πίνακες με δευτερογενή στοιχεία που θα προκύψουν από την επεξεργασία των αρχείων με τα πρωτογενή δεδομένα που χορηγήθηκαν από την ΕΛΣΤΑΤ, καθώς και σχολιασμός αυτών με αντίστοιχη διεξαγωγή συμπερασμάτων και κατάθεση προτάσεων.

14. Συνεργασία με το Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ) για το σχεδιασμό και την υλοποίηση σεμιναρίων επιμόρφωσης επαγγελματιών υγείας της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και των Νοσοκομείων του ΕΣΥ, στελεχών των ΚΕΠ και των ΟΤΑ, καθώς και επαγγελματιών της Ειδικής Αγωγής. Υλοποιήθηκαν 14 διαδικτυακά και δια ζώσης σεμινάρια (Σεπτέμβριος – Δεκέμβριος 2023) σε διάφορες περιοχές της χώρας όπου συμμετείχε με εισηγήσεις ο πρόεδρος της ΠΕΑ κ. Χατζηχαλαράμπος Ε. **Θέμα σεμιναρίου:** Επιμορφωτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα των εργαζομένων των ΟΤΑ (Δήμων και Περιφερειών) και του προσωπικού Δομών Υγείας στην πρόσβαση και την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία όρασης (ΑμΑΟ). **Εισηγήσεις:** α) Εννοιολογική προσέγγιση της αναπηρίας όρασης, β) Ειδικότερα θέματα πρόσβασης και εξυπηρέτησης των ΑμΑΟ στις Υπηρεσίες Υγείας. Η β) εισήγηση διαμορφώθηκε σε μορφή οδηγιών, όπου η ΠΕΑ με έγγραφό της απέστειλε στο Υπ. Υγείας, το οποίο εξέδωσε με σχετική εγκύκλιο προς ενημέρωση όλων των μονάδων υγείας της ΠΦΥ και του ΕΣΥ (Μάρτιος 2023).

Στο πλαίσιο της ίδιας συνεργασίας, η Π.Ε.Α. με εκπρόσωπο τον Πρόεδρο συμμετείχε σε Ομάδα Εργασίας από τον Δεκέμβριο του 2024 έως τον Μάρτιο του 2025 για την σύνταξη φακέλων ανάπτυξης δύο σεμιναρίων που θα αφορούν στην εξυπηρέτηση των ΑμΑΟ στις υπηρεσίες υγείας και στην ευρύτερη Δημόσια Διοίκηση και που θα έχουν διάρκεια δύο ημέρες. Τα σεμινάρια εγκρίθηκαν από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝΕΠ) του ΕΚΔΔΑ και συγκροτήθηκε η ανάλογη ομάδα, η οποία προετοίμασε τις παρουσιάσεις και το σχετικό υλικό που θα αξιοποιηθεί σε σεμινάρια, με στόχο να ξεκινήσει η υλοποίησή τους από το τέλος του 2025 και για επόμενα έτη.

15. Συμμετοχή σε δράσεις, εκδηλώσεις και παρουσιάσεις σχετικά με το Κέντρο Σκύλων Οδηγών Ελλάδος (π.χ. προβολή ταινιών, δράσεις σε σχολεία, συμμετοχή σε εκθέσεις, προώθηση θεσμικών ρυθμίσεων, επικοινωνία με τα υπουργεία).

- 16.** Συμμετοχή στην οργάνωση και υλοποίηση στο πρόγραμμα ECO/FREEMOBILITY 2025–2026, με διαδικτυακή συμμετοχή. Επίσης ο πρόεδρος συμμετείχε με εισήγηση του σε ημερίδες ευαισθητοποίησης της εκπαιδευτικής για το Ecomobility τον Οκτώβριο – Νοέμβριο του 2025, ενώ τον Φεβρουάριο – Μάρτιο συμμετέχει στην αξιολόγηση παρουσιάσεων που διενεργούνται σε Ειδικά Σχολεία. Η συμμετοχή μας γίνεται για τουλάχιστον 15 έτη, με έμφαση στην εκστρατεία για το Freemobility, που απευθύνεται σε ειδικά σχολεία και παιδιά με αναπηρία.
- 17.** Διεξαγωγή της Τακτικής Εκλογοαπολογιστικής Γενικής Συνέλευσης στις 7 Μαρτίου 2026 και σχεδιασμός ενεργειών για οργάνωση Αρχαιρεσιών (εκλογών) για ανάδειξη νέων μελών Διοικητικού Συμβουλίου της Π.Ε.Α., περιόδου Μάρτιος 2026 έως Μάρτιο 2029 και αντιπροσώπων μελών της Γενικής Συνέλευσης της Ε.Ο.Σ.- ΣΠΑ.ΝΟ.ΠΑ., περιόδου Μάιος 2026 έως Ιούνιο 2029, που θα πραγματοποιηθεί το Σάββατο 14 Μαρτίου 2026.

Για το Δ.Σ. της Π.Ε.Α.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΧΑΤΖΗΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ
ΣΤΡΑΤΗΣ

ΜΠΑΡΤΖΕΛΙΩΤΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ